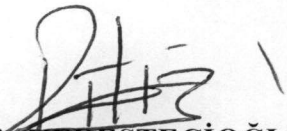

(2171)

Sölene girer
yapılabilir

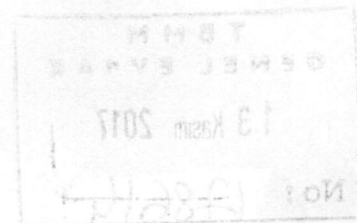
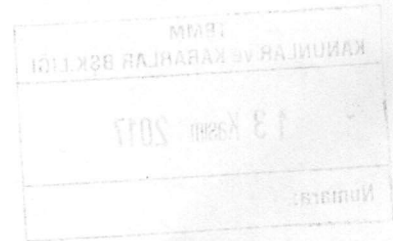
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Muhalefet partilerinin verdiği soru ve araştırma önergelerinin siyasi saikler ile TBMM İçtüzüğü gerekçe gösterilerek iade edilmesi, milletvekillerinin yasama ve denetim faaliyetlerini olumsuz etkilemektedir. Parlamentonun temel işlevlerinden biri olan denetim faaliyetinin bu şekilde zedelenmesi araştırılması gereken bir konu haline gelmiştir. Bu vesileyle milletvekilleri tarafından verilen önergelerin iade gerekçelerinin incelenmesi, milletvekillerinin denetleme faaliyetlerinin önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Siyasî partiler, demokratik siyasî hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır. Siyasi partiler, Anayasa ve kanunlara uygun olarak kurulan, tüzük ve programlarında belirlenen görüşleri doğrultusunda siyasal çalışma yürüten kurumlardır. Her siyasi parti diğer partilerden farklı siyasal bir söylem kullanarak politika üretir. Sahip olduğu ideoloji, beslendiği siyasal kaynaklar, düşünce şekli, ifade biçimi ile birlikte eylemleri bir siyasi partinin söylemini oluşturur. Bu söylem diğer yasama faaliyetlerinin yanı sıra soru ve araştırma önergeleriyle TBMM İç Tüzüğü'ne riayet edilmek suretiyle TBMM gündemine taşınır.

Son iki yasama yılında TBMM tarihinde görülmemiş bir şekilde muhalefet partilerinin önergelerine iç tüzüğün ilgili maddeleri gerekçe gösterilerek önerenin ruhunu etkileyecek şekilde müdahale edilmektedir.

26. dönemin ilk iki yasama yılında HDP grubu tarafından TBMM Başkanlığına sunulan 195 soru ve 131 araştırma önergesi TBMM Başkanı Sayın İsmail Kahraman'ın imzası ile iade edilmiştir. İçtüzüğün 67'inci maddesinin ikinci fıkrası gerekçesi ile iade edilen önergelerde kaba ve yaralayıcı ifadeler yer aldığı iddia edilmektedir. Lakin meclis başkanlığının “kaba” ve “yaralayıcı” olarak nitelendirdiği ifadeler muhalefet partilerinin siyasi söylemlerinde sürekli olarak kullandığı, ayrıca temsil ettikleri seçmenin de yaşananlara dair fikirlerini ve bakış açısını taşıyan kavram ve ifadelerdir.

Meclis başkanlığının iade dilekçeleri dikkatle incelendiğinde asıl amaçlananın muhalefetin dil ve söylemi üzerinde bir otorite ve kontrol sistemi kurmak olduğu görülmektedir. Öncelikle içinde “*abluka*”, “*katliam*”, “*savaş*”, “*asimilasyon*”, “*gasp edilen*”, “*zulmedilerek*”, “*işkence*”, “*Kürt illeri*”, “*Kürdistan*”, “*devlet aklı*”, “*linç*”, “*göçe zorlanmak*”, “*toplu ölüm*”, “*pogrom*” vb. ifadeler geçen her türlü önerge doğrudan geri gönderilmektedir. Bu durum yasaklı kavramlar listesinin kullanıldığını, adeta cezaevi mektup okuma komisyonuna benzer bir komisyonun muhalefet önergelerini bu kavramlar setine bakarak incelediğini düşündürmektedir.

Van Milletvekili Sayın Adem Geveri tarafından 15.02.2016 tarihinde verilen önergede geçen “*...sivillere yönelik hak ihlalleri....*”, Dersim Milletvekili Sayın Alican Önlü'nün 28.09.2017 tarihinde verdiği önergede geçen “*...Dereboyu köyü mevki helikopterlerle bombalanmış, bombardıman sonucu ormanlık alanda yangın çıkmıştır...*”, Şırnak milletvekili Aycan İrmez'in 30.12.2015 tarihinde verdiği önergede geçen “*...Hacı Lokman Birlik'in infaz edildikten sonra cansız bedeninin sürüklenmesi...*”, İstanbul Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu'nun

14.10.2016 tarihinde verdiği önergede geçen “...*cinsel şiddet*...”, Şanlıurfa milletvekilimiz Sayın Dilek Öcalan’ın 19.07.2017 tarihinde verdiği önergede geçen “...*Suruç katliamından sonra açılan dosya hakkında gizlilik kararı verilmiş, bu kararlar katliamın oluş şekli ve failleri kamuoyundan gizlenmeye çalışılmıştır*...”, Şırnak Milletvekilimiz Sayın Ferhat Encü’nün 31.05.2016 tarihinde verdiği önergede geçen “...*34 kişinin katledildiği Roboski Katliamının*...” ifadeleri ve bunlara benzer sayısız ifadenin iade gerekçesi yapılması meclis başkanlığının muhalefet partilerinin siyaset yapma biçimine de müdahale ettiğini açıkça göstermektedir.

26. Dönemde meclis başkanlığının daha önceki dönemlerden farklı olarak muhalefetin siyasal söylemine müdahale etmesi öncelikle makamın tarafsızlığına gölge düşürmektedir. TBMM Başkanlığı’nın İçtüzüğü’nün ilgili maddelerini yanlış bir şekilde yorumlamayarak önermeleri iade etmesi, denetim faaliyeti yapan milletvekillerini özgür iradesine ipotek koyma anlamına gelmektedir. Meclis Başkanlığı elbette İçtüzük hükümlerine uymalı ancak bu hükümleri işine geldiği gibi yorumlamaktan kaçınmalıdır. Aynı şekilde TBMM başkanlığı daha önce Genel Kurul’da görüşölmüş ve oylanmış önermeleri aylar sonra iade etme ciddiyetsizliğine düşmemeli bu şekilde parlamentonun itibarını küçük düşürecek işlemlerden kaçınmalıdır. TBMM Başkanı kendisini tarafsız olması gerektiği hasebiyle sadece Hükümetin değil bütün milletvekillerinin hak ve hukukunu korumakla yükümlü hissetmelidir.

Muhalefet partilerinin verdiği soru ve araştırma önermelerinin siyasi saikler ile TBMM İçtüzüğü gerekçe gösterilerek iade edilmesi, milletvekillerinin yasama ve denetim faaliyetlerini doğrudan etkilemektedir. Parlamentonun temel işlevlerinden biri olan denetim faaliyetinin bu şekilde zedelenmesi araştırılması gereken bir konu haline gelmiştir. Bu vesileyle milletvekilleri tarafından verilen önermelerin iade gerekçelerinin incelenmesi, milletvekillerinin denetleme faaliyetlerinin önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik düzenlemelerin yapılabilmesi amacıyla bir komisyon kurulması elzem hale gelmiştir.